

STORTINGET

Innst. 368 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:140 S (2023–2024)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Geir Jørgensen om å legge ned veto mot EUs fjerde energimarkedspakke

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge ned veto mot at EUs fjerde energimarkedspakke innlemmes i EØS-avtalen, og meddele dette i EØS-komiteen i tråd med EØS-avtalen artikkel 102.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Nils-Ole Foshaug, Eva Kristin Hansen og Trine Lise Sundnes, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schie Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, Bengt Fasteraune og Ola Borten Moe, fra Fremskrittspartiet, Sylvi Listhaug og Christian Tybring-Gjedde, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt,

Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, og fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, viser til forslaget og til utenriksministerens svarbrev 23. april 2024, som følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslagsstillerne foreslår å be regjeringen legge ned veto mot at EUs fjerde energimarkedspakke innlemmes i EØS-avtalen, og meddele dette i EØS-komiteen i tråd med EØS-avtalens artikkel 102. Forslagsstillerne henviser til Stortingets vedtak av 22. mars 2018 om å innlemme rettsaktene som inngår i EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen og at Norge ved dette vedtaket ble tettere knyttet til det europeiske kraftsystemet. Videre fremhever forslagsstillerne at enkelte av elementene i EUs fjerde energimarkedspakke, deriblant utvidet kompetanse for EUs byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndighetene (ACER), strengere reguleringer av markedet og endringer i fornybardirektivet som skal gjøre det lettere for utbyggere å få konsesjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at et liknende forslag fra flere av forslagsstillerne i Dokument 8:102 S (2022–2023) ble behandlet av Stortingets energi- og miljøkomité i 2022–2023-sesjonen, og forslaget om å legge ned veto mot at EUs fjerde energimarkedspakke innføres i EØS-avtalen ikke fikk tilslutning i Innst. 277 S (2022–2023). Siden den tid har både Strømprisutvalgets rapport blitt offentliggjort 12. oktober 2023, Høyesterett har avgitt sin dom i ACER-saken 31. oktober 2023, og det regjeringsoppnevnte Eldring-utvalget avga sin NOU 11. april 2024, NOU 2024: 7 Norge og EØS: Utvikling og erfarin-

ger. Flertallet viser til at konklusjonen i alle tre tilfeller har støttet opp om Norges samarbeid med Europa på energifeltet.

Flertallet viser til at EUs lovgivningspakke «Ren energi for alle europeere» består av fire forordninger og fire direktiver som ble foreslått av EU-Kommisjonen i 2016 og endelig vedtatt av EU-organene i 2018 og 2019. Lovgivningspakken reviderer og erstatter kraftmarkedslovgivningen i tredje energimarkedspakke og inneholder mye annen EU-lovgivning på energi- og klimaområdet.

Flertallet merker seg at utenriksministeren i sin vurdering av forslaget påpeker at navnet på den relevante pakken er Ren energi-pakken, og at denne noen ganger omtales i Norge som fjerde energimarkedspakke. Videre påpeker utenriksministeren at EØS-avtalens formål er å utvide EUs indre marked til EØS/EFTA-statene, at det indre markedet baserer seg på felles regler og like konkurransevilkår, og at dette forutsetter at EØS-avtalen fortløpende oppdateres ved innlemmelse av EØS-relevante rettsakter.

Flertallet viser til at det nordiske kraftsystemet er tett integrert og krever løpende og god samhandling for å operere effektivt. Flertallet mener Norges deltagelse i det nordiske kraftsystemet har tjent Norge godt ved en mer effektiv utnyttelse av Norges kraftressurser og styrket forsyningssikkerhet. Norge har et væravhengig kraftsystem, og flertallet påpeker at Norge i perioder med lite nedbør og lav magasinfylling vil ha behov for import av kraft fra våre naboland.

Flertallet understreker at det er norske myndigheter som gir konsesjoner til kraftproduksjon, strømmnett og utenlandskabler. Tildelingen av konsesjon er et nasjonalt, suverent anliggende. Flertallet slår fast at nasjonal myndighet over tildeling av konsesjoner har vært en styrke ved den norske energipolitikken, og at det ikke er aktuelt å svekke den nasjonale kontrollen over behandling og tildeling av konsesjoner til kraftproduksjon, strømmnett eller utenlandskabler.

Flertallet merker seg at regjeringen er i gang med å gjennomgå de enkelte rettsaktene i Ren energi-pakken, for å analysere og vurdere hvilke konsekvenser de har for Norge, samt avklare norske posisjoner for å ivareta nasjonale interesser. Flertallet merker seg videre at utenriksministeren forsikrer om at regjeringen vil videreføre det offentlige eierskapet til vannkraft, selvrådet over naturressursene våre og sørger for at vi har full kontroll på hvilken infrastruktur som skal bygges.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Eldring-utvalgets rapport som slår fast at EØS-avtalen har tjent Norge vel gjennom 30 år og vært en hjørnestein i norsk Europapolitikk og for norsk økonomi. Disse medlemmer viser til at avtalen har

vist seg å være tilpasningsdyktig i møte med et endret Europa og verden.

Disse medlemmer viser til at Europas grønne giv legger stor vekt på omstilling i energisektoren fra fossil til fornybar. Disse medlemmer viser også til at energisamarbeid er en viktig del av det indre markedet og EØS-samarbeidet, og at Norges energisamarbeid med Norden og Europa har tjent norsk industri, samfunn og næringsliv godt, og at dette i stadig større grad får økt betydning for vår klimapolitikk.

Disse medlemmer understreker behovet for nasjonale tilpasninger til norske forhold på energiområdet, som skiller seg fra resten av Europa blant annet fordi vannkraften utgjør ryggraden i vårt fornybare energisystem. Disse medlemmer viser videre til at det ikke er aktuelt å gjennomføre regelverk som utfordrer det offentlige eierskapet til vannkraften, selvrådet over norske naturressurser, eller norske myndigheters suverene kontroll over hvilken nettinfrastruktur som skal bygges i Norge og over landegrensene.

Disse medlemmer peker på betydningen av at våre myndigheter arbeider for å ivareta norske interesser. Det er viktig at særegenhetene i det norske energisystemet blir tatt hensyn til på en god måte i møtet med Ren energi-pakken. Disse medlemmer viser til at rettsaktene i Ren energi-pakken nå ligger til vurdering hos Energidepartementet, og at hensikten med en grundig vurdering og behandling av pakken er å ivareta norske interesser i bredt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at Eldring-utvalget i NOU 2024: 7 Norge og EØS: Utvikling og erfaringer påpeker at EØS-avtalens betydning for Norge er økt som følge av at det nordiske samarbeidet om kraftmarkedet er del av et større europeisk samarbeid om utforming av EU-regler. Videre påpeker utvalget at EØS-samarbeidet er viktig for norsk forsyningssikkerhet. Disse medlemmer mener at Rødts forslag setter EØS-avtalen, og dermed norsk energisikkerhet, i fare.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til medlemmene fra Høyres påstand om at forslaget om veto mot fjerde energimarkedspakke setter EØS-avtalen i fare. I spørretimen 17. april 2024 svarte statsråd Andreas Bjelland Eriksen følgende på spørsmål om hvilke sanksjoner EU kan gi Norge om vi ikke innfører EUs fornybardirektiv:

«EØS-avtalen er utformet med sikte på at partene skal komme til enighet om nye felles regler, og ved uenighet om innlemmelse av en ny rettsakt i EØS-avtalen fastsetter artikkel 102 regler om hvordan det skal håndteres. Artikkelen slår fast at partene skal bestrebe seg på å løse konflikten og begrense skadevirkningene i så stor grad som mulig, og partene har en seks måneders frist til å finne en løsning. Dersom partene ikke blir

enige, og dersom EØS-komiteen ikke treffer beslutning om noe annet, vil den berørte delen av EØS-avtalen midlertidig settes ut av kraft.

Når det gjelder fornybardirektivet av 2018, vil den berørte delen av EØS-avtalen være vedlegg 4, om energi, hvor fornybardirektivet av 2009 er innlemmet.»

I debatten om EØS-redegjørelsen 30. april bekreftet utenriksminister Espen Barth Eide, på spørsmål om hvorvidt EU har rett til å suspendere andre deler av avtalen enn det berørte vedlegget, at det kun er relevante deler av dette vedlegget som kan settes ut av spill.

Disse medlemmer understreker at det dermed er reglene om energi, og ikke resten av EØS-avtalen eller andre avtaler med EU, som kan settes ut av spill, og at det bare gjelder relevante deler av vedlegget som vil rammes. Siden disse medlemmer anser det som sannsynlig at Norge og EU har felles interesse i å opprettholde gasssektoren de neste årene, vil det være sannsynlig at det er reglene om elektrisitetsmarkedet som vil rammes, da særlig medlemskapet i ACER, samt direktivene og forordningene som var en del av tredje energimarkedspakke. Dette medlem mener dette kan gi grunnlag for oppsigelse eller reforhandling av disse avtalene, og økt suverenitet i energipolitikken.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet var imot EUs tredje energimarkedspakke som knytter det norske kraftmarkedet til EUs kraftmarked og gjør oss til den del av EUs energiunion. Gjennom tilslutning til ACER avstod man suverenitet til EU på et område hvor Norge har behov for nasjonal kontroll. Disse medlemmer anser fjerde energimarkedspakke som en videreføring og utvidelse av tredje energimarkedspakke.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at fjerde energimarkedspakke består av til sammen 8 forordninger og direktiv: El-markedsdirektivet 2019, Elektrisitetsforordningen 2019, Forordningen om etableringen av ACER (revisjon) 2019, Forordning om risikoberedskap i kraftsektoren 2019, Forordning om et styringssystem for energiunionen 2018, Energieffektiviseringsdirektivet 2018, Bygningsenergidirektivet 2018 og Fornybardirektivet 2018.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Dokument 8:102 S (2022–2023) i Innst. 277 S (2022–2023) hvor forslag likelydende med det forslaget Rødt nå har fremmet, ble behandlet. Under behandlingen av denne saken ga Senterpartiet og Kristelig Folkeparti uttrykk for at de respektive partiene kommer til å fortsette jobben for å bevare norsk suverenitet i energispørsmål og for å styrke nasjonal kontroll over naturressursene og strømmen som produseres basert på dem. På denne bakgrunn har disse medlemmer klargjort at fjer-

de energimarkedspakke ikke bør innlemmes i norsk rett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at EØS-avtalen har tjent landet godt, og at det gir Norge som en liten åpen økonomi mulighet til å være en del av det europeiske markedet. Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet er for EØS-avtalen, men ønsker at Norge skal ta en mer aktiv rolle i å tilpasse EUs EØS-relevante rettsakter til norske interesser og forhold og om nødvendig benytte vetoretten.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at Norges samarbeid med EU har blitt svært omfattende siden EØS-avtalen ble inngått, også på områder som ikke kommer inn under de fire friheter. På energiområdet er regelverket i stadig utvikling, og blir etter disse medlemmers oppfatning stadig mer inngripende. Disse medlemmer viser til at EUs ledelse har uttrykt klare forventninger ved flere anledninger om at Norge raskt slutter seg til inngripende rettsakter. Disse medlemmer understreker at norsk energipolitikk er en norsk suveren beslutning utformet i nasjonale demokratiske prosesser, og skal ikke overstyres fra Brussel.

Disse medlemmer er opptatte av å ivareta Norges suverenitet i forbindelse med forvaltningen av våre naturressurser. Det er en viktig forutsetning for å utvikle lønnsomme arbeidsplasser, utvikle bedrifter og kompetanse samt sikre verdiskaping og langsiktig forvaltning i tråd med norske interesser. Dagens energisituasjon i Europa er en påminnelse om hvor viktig forutsigbar og trygg tilgang til rimelig energi er for en nasjon. Disse medlemmer viser til at Norge har vært en del av et nordisk og europeisk kraftsamarbeid i mange tiår. I svært lang tid fungerte slik krafthandel og -samarbeid med våre naboland bra. Landene baserte seg på en energipolitikk hvor man i hovedsak var i energimessig balanse, men kunne utveksle overskuddskraft når det var tilgjengelig. Dette har endret seg dramatisk i løpet av de siste årene, og situasjonen fremover må vurderes i lys av den siste tids hendelser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at flere land i Europa gjennom en feilslått klimapolitikk har svekket den nasjonale energiforsyningen. Land som Tyskland har faset ut enorme mengder grunnlast, for å erstatte det med upålitelig, variabel sol- og vindkraft. Det er gitt en mer uforutsigbar energisituasjon i store deler av Europa. Resultatet har blitt høye energipriser, og det skaper betydelige utfordringer for innbyggere og næringsliv, også i Norge.

Disse medlemmer viser til at Ren energi-pakken ble vedtatt i EU i mai 2019, og at regjeringen nå jobber med hvordan den kan innføres i Norge. Det er grunn til å tro at deler av denne pakken vil bidra til et langt sterkere press på å påvirke de nasjonale myndigheters nasjonale kontroll over ressursene. Disse medlemmer peker på at den fjerde energimarkedspakke viser til de delene i Ren energi-pakken som er knyttet til kraftmarkedet.

I lys av energisituasjonen i Europa og erfaringene man har fått de siste årene, mener komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti at Norge bør avstå fra ytterligere integrering i det europeiske kraftmarkedet der man gir fra seg suverenitet over landets naturressurser. Disse medlemmer vil heller ikke risikere at Europas høye energipriser skal gjenspeiles i norske energipriser, og mener at landets energipolitikk må legge til rette for at energiforedlende næringsliv og industri vil etablere seg i Norge fremfor å flytte ut av Europa. Disse medlemmer vil fortsette å jobbe for at Norge har full suverenitet over egne naturressurser, og vil ikke støtte at Norge innlemmer EUs fjerde energimarkedspakke under de gitte forutsetninger og slik situasjonen er nå.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at EUs fjerde energimarkedspakke, Ren energi-pakken, består av et revidert fornybardirektiv, et revidert elmarkedsdirektiv, et revidert energieffektiviseringsdirektiv, et revidert bygningsdirektiv, en forordning om beredskap i elektrisitetssektoren, en ACER-forordning, en elektrisitetsforordning og en forordning om styringssystemet for energiunionen.

Dette medlem mener at direktivene om bygg og energieffektivisering kan styrke norsk strømpolitikk på flere punkter, men at resten av direktivene og forordningene vil avgi suverenitet eller endre norsk strømpolitikk til det verre.

Dette medlem viser til at fornybardirektivet vil formalisere ordningen med opprinnelsesgarantier, som svekker norsk industris konkurransekraft, og som regjeringen har lovet å fjerne. Dette medlem viser til Dokument 8:163 S (2018–2019) fra representantene Espen Barth Eide, Terje Aasland, Runar Sjøstad og Hege Haukeland Liadal for en god begrunnelse for viktigheten av dette. Dette medlem viser også til at fornybardirektivet vil svekke kommunenes vetorett i vindkraftsaker, gjennom å kreve at konsesjonssøkere bare skal forholde seg til en myndighetsinstans og kreve at søknader skal behandles innen to år, eller tre år ved ekstraordinære tilfeller.

Dette medlem viser til at det reviderte elmarkedsdirektivet vil kreve at strømprisene som betales av folk og bedrifter skal være markedsbaserte, noe som vil

gjøre det politiske forslaget om makspris i engrosmarkedet ulovlig.

Dette medlem viser til at forordningen om beredskap i elektrisitetssektoren pålegger myndighetene å bruke markedsbaserte verktøy, ikke politisk styring, i eventuelle rasjonerings situasjoner.

Dette medlem viser til at forordningen om et styringssystem for energiunionen vil pålegge Norge å utarbeide spesifikke politiske dokumenter, som skal gjennomgås av EU-kommisjonen.

Dette medlem viser til at den reviderte elektrisitetsforordningen vil gi mer makt til ACER over flaskehalsinntekter og inndeling av prisområder for strøm. Blant annet vil ACER få myndighet til å overse og godkjenne Norges metodikk for håndtering av flaskehalsinntekter. Primært skal inntektene brukes til å sikre eller øke kapasitet på mellomlandsforbindelser.

Dette medlem viser til at den reviderte ACER-forordningen vil gi ACER makt til å revidere og godkjenne vilkår og metoder for drift av nettet, også når det ikke er snakk om uenigheter mellom land. ACERs makt over Norge økes.

Dette medlem er mot å oppgi mer makt over norsk energipolitikk til EU, som gjennomføringen av direktivene og forordningene i fjerde energimarkedspakke innebærer. Fornuftige og mer ambisiøse regler for energieffektivisering kan Norge innføre på eget initiativ, noe en rekke forslag fra Rødt på Stortinget har tatt til orde for de siste årene. De ovennevnte problemene som forordningene og direktivene medfører, mener dette medlem gjør at det er riktig å si nei til pakken.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at Norge bør si nei til innføringen av direktivene og forordningene i EUs fjerde energimarkedspakke, og sette foten ned for økt maktoverføring til ACER.

Disse medlemmer viser til at Grunnloven gjør det klart at Stortinget ikke kan avgi suverenitet til en organisasjon landet ikke er medlem av. Norge har verken medlemskap eller stemmerett i EU eller ACER. Disse medlemmer merker seg at det i de tidligere sakene om suverenitetsoverføringene til ACER og EUs finansstilsyn ble laget omstridte konstruksjoner for å omgå denne bestemmelsen i Grunnloven.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at en av Norges mest anerkjente jusprofessorer, Eivind Smith, beskrev prosessen rundt suverenitetsoverføringene til ACER på følgende måte til NRK i 2018:

«Jeg mener prosessen som man har lagt opp til, der man sier dette er myndighetsoverføring på vegne av et EU-byrå der vi ikke er medlem, så konstruerer man et kopiinstrument som ESA, for EFTA er vi medlem av, så

skal de kunne bestemme ting internt i Norge, det er strengt tatt et brudd på Grunnloven.»

Dette medlem viser videre til Innst. 376 S (2020-2021) om Representantforslag 149 S (2020-2021) fra Seher Aydar og Sigbjørn Gjelsvik om stans i videre tilpasning til EUs energibyrå ACER og Representantforslag 172 S (2020-2021) fra Trygve Slagsvold Vedum, Liv Signe Navarsete, Sigbjørn Gjelsvik og Ole André Myhrvold om at Norge må trekke seg ut av EUs energibyrå (ACER), samt til Innst. 277 S (2022-2023) om Representantforslag 102 S (2022-2023) fra Bjørnar Moxnes, Sofie Marhaug og Geir Jørgensen om suverenitet i energipolitikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge ned veto mot at EUs fjerde energimarkedspakke innlemmes i EØS-avtalen, og meddele dette i EØS-komiteen i tråd med EØS-avtalen artikkel 102.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge ned veto mot at EUs fjerde energimarkedspakke innlemmes i EØS-avtalen, og meddele dette i EØS-komiteen i tråd med EØS-avtalen artikkel 102.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:140 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Geir Jørgensen om å legge ned veto mot EUs fjerde energimarkedspakke – vedtas ikke

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 28. mai 2024

Ine Eriksen Søreide

leder

Erna Solberg

ordfører

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Utenriksministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide

Oslo, 23. april 2024

Uttalelse fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:140 S (2023-2024) – representantforslag fra representantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Geir Jørgensen.

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev av 16. april 2024 hvor det anmodes om utenriksministerens uttalelse til Dokument 8:140 S (2023-2024), representantforslag fra representantene Sofie Marhaug, Marie Sneve Martinussen, Bjørnar Moxnes og Geir Jørgensen om å legge ned veto mot EUs fjerde energimarkedspakke.

EØS-avtalen er den klart største og viktigste internasjonale avtalen Norge har inngått. Avtalen gir både rettigheter og plikter til stater, næringsliv og borgere i et område som i dag består av tretti europeiske land, med til sammen 450 millioner innbyggere.

EØS-avtalens formål er å utvide EUs indre marked til EØS/EFTA-statene. Det indre markedet baserer seg på felles regler og like konkurransevilkår. Dette forutsetter at EØS-avtalen fortløpende oppdateres ved innlemmelse av EØS-relevante rettsakter. .

NOU 2024:07 “Norge og EØS: Utvikling og erfaringer” har sett på Norges erfaringer med EØS-avtalen de siste 10 årene. Utredningen viser at Norge har tjent godt på EØS-medlemskapet vårt, inkludert på energiområdet. Den konkluderer også med at ingen svakere tilknytningsformer vil kunne fylle det behovet som EØS-avtalen dekker i dag.

EUs felles energipolitikk har utviklet seg siden EØS-avtalen trådte i kraft i 1994. De første lovgivningspakkene fra EU om energi handlet om åpning av de nasjonale energimarkedene og konkurransepolitikk på energiområdet. I dag spenner EUs energiregelverk fra regulering av det indre markedet for elektrisitet og naturgass, regelverk om fornybar energi og energieffektivisering og til regler om energibruk og merking av produkter. Energiregelverket i EU har gjennomgått en rekke revisjoner de siste årene. Siden 2009 er det i EU utviklet et mer detaljert og omfattende regelverk som skal bidra til at energisystemet blant annet skal kunne motta mer fornybar energi. Deler av dette regelverket, slik som den tredje energimarkedspakken, er innlemmet i EØS-avtalen.

Bakgrunnen for forslaget viser til deler av EUs Ren energipakke vedtatt i 2018 og 2019 som forslagsstillerne omtaler som «fjerde energimarkedspakke». Det er nærliggende å forstå dette som de delene av Ren energipakken som knytter seg til kraftmarkedet, da dette er regelverk som erstatter den tredje energimarkedspakken fra 2009. Øvrige deler av Ren energipakken omhandler regler om fornybar energi, energieffektivisering mv.

Når det gjelder EUs regulering av kraftmarkedet, er det viktig å understreke at Norge er en del av et sammenkoblet kraftmarked hvor det kontinuerlig handles på tvers av landegrensene. Norge har egeninteresse av et velfungerende kraftmarked, samtidig som regjeringen er opptatt av å bevare nasjonal råderett over sentrale energipolitiske spørsmål.

NOU 2024:07 “Norge og EØS: Utvikling og erfaringer” har sett på Norges erfaringer med EØS-avtalen de siste 10 årene. Den påpeker at Norge er tjent med at europeiske kraftmarkeder er regulerte og velfungerende. Som et eksempel peker utvalget på at inndeling av kraftmarkedet i flere budområder i andre land, slik man praktiserer i Norge, kan være fordelaktig ut fra norske forhold. Etter utvalgets syn ville en inndeling av flere budområder i Tyskland kunne bidra til lavere strømpriser i Norge og Norden. Samtidig viser utvalget til at endring av budområder bestemmes nasjonalt.

EUs byrå for samarbeid mellom reguleringsmyndighetene for energi (ACER) har viktige oppgaver med sikre at de nasjonale reguleringsmyndighetene samordner seg og at vedtatt regelverk følges opp i praksis. ACERs rolle videreutvikles i revidert EU-regelverk.. Dette er spørsmål som vurderes nærmere når enkelthetene i regelverket gjennomgås.

Når det gjelder bestemmelser om fastsettelse av tilgjengelig kapasitet på mellomlandsforbindelser eller av betydning for inngrep i markedet, viderefører regelverket i Ren energipakken prinsipper som er gjeldende i dagens regelverk. Det var eksempelvis krav i andre og tredje energimarkedspakke om at overføringskapasitet i strømmettet mellom land skal gis til markedet, så langt det er driftsmessig sikkert. Når det gjelder bestemmelser knyttet til konsesjoner for fornybar kraftproduksjon og opprinnelsesgarantier, er dette spørsmål som vil gjennomgås nærmere i arbeidet med fornybardirektivet. Da vil også innhold og konsekvenser bli gjennomgått og vurdert.

Regjeringen foretar en grundig vurdering av de enkelte rettsaktene i Ren energipakken, for å analysere hvilke konsekvenser rettsaktene har for Norge, avklare norske posisjoner og ivareta nasjonale interesser. Det er for tidlig å si når gjennomgangen og vurderingene som pågår vil bli sluttført. Vi skal være helt trygge på at vi viderefører det offentlige eierskapet til vannkraft, selvråderetten over naturressursene våre og sørger for at vi har full kontroll på hvilken infrastruktur som skal bygges.

Vi vil fortsette den gode dialogen vi har med våre EØS/EFTA-partnere og EU for å sikre at vi finner gode løsninger i fellesskap.

Med vennlig hilsen

Espen Barth Eide

Espen Barth Eide